2-ŞÖBA · ÇORVAÇILIK VA HAYVONLAR MAHSULDORLIGI

UDK:636.6.

KOOB-500 BROYLER KROSSI JÖJALARINING GOŞT TARKIBI

Joldasbaev Berikbay Ansatbay öğli,

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, çorvaçilik va biotexnologiyalar universiteti Nukus filiali tayanç doktoranti

DOI
10.66073/ReFocus-Conf/1311100

NASHR SANASI
13.11.2026 · Nukus

SAHIFALAR
484–486

NASHR HAMKORI
Research Focus
ISSN 2181-3833

IQTIBOS UÇUN Joldasbaev B.A. KOOB-500 broyler krossi jöjalarining goşt tarkibi // Veterinariya meditsinasi va çorvaçilikdagi dolzarb muammolar va ularning yeçimlari: xalqaro ilmiy va ilmiy-texnik anjuman materiallari. – Nukus, 2026. – B. 484–486. – DOI: 10.66073/ReFocus-Conf/1311100

АННОТАЦИЯ Uşbu tadqiqotda Kobb-500 broyler krossining göştini ipak gumbagi bilan oziqlantirişning kimyoviy tarkibga ta'siri örganildi. Tajriba davomida broyler jojalari 35 kun davomida boqildi va ularning göşt tarkibidagi namlik, quruq modda, oqsil, yoğ va kul miqdori standart laboratoriya metodlari yordamida aniqlandi. Natijalar şuni körsatdiki, ipak gumbagi qöşimçasi göşt tarkibida oqsil va quruq modda miqdorini oşiradi, yoğ miqdorini kamaytiradi va göşt sifatini yaxşilaydi. Bu tadqiqot mahalliy şaroitlarda broyler boqiş samaradorligini oşiriş va sifatli göşt yetiştirişga ilmiy asos yaratadi.

KALIT SOZLAR Broyler göşti, Kobb-500, ipak gumbagi, oqsil tarkibi, quruq modda, göşt sifati

ANNOTATION This study investigated the effect of feeding Kobb-500 broilers with silk worm pupae on the çemical composition of meat. Broilers were reared for 35 days, and their meat content of moisture, dry matter, protein, fat, and aş was determined using standard laboratory methods. The results şowed that silk worm pupae supplementation increased protein and dry matter content, decreased fat content, and improved meat quality. This researç provides a scientific basis for improving broiler rearing efficiency and producing high-quality meat under local conditions.

KEY WORDS Broiler meat, Kobb-500, silk worm pupae, protein content, dry matter, meat quality

Kiriş. Broyler göşti bugungi kunda inson organizmi uçun eng muhim oqsil manbalaridan biri hisoblanadi. Göştning sifati va uning kimyoviy tarkibi nafaqat krossning genetik xususiyatlariga, balki boqiş şaroitlari, yoş va oziqlaniş tizimiga ham boğliq. Ayniqsa, oqsil, yoğ va quruq modda miqdori göştning oziqaviy va savdo qiymatini belgilovçi asosiy körsatkiçlardir. Şu sababli, broyler göşti sifatini oşiriş va uni soğlom, foydali mahsulot sifatida yetkaziş ilmiy va amaliy jihatdan dolzarb masala hisoblanadi.

Sönggi yillarda broylerlar uçun tabiiy oqsil manbalari sifatida ipak gumbagi qöşimçalari keng örganilmoqda. Tadqiqotlar şuni körsatadiki, ipak gumbagi oqsilga boy bölib, broylerlarning ösiş samaradorligini oşiradi va göşt tarkibidagi quruq modda hamda oqsil miqdorini köpaytiradi, yoğ miqdorini esa kamaytiradi. Şu bilan birga, ipak gumbagi

qöşimçasi broyler göştining kimyoviy tarkibiga sezilarli ijobiy ta'sir körsatib, göşt sifatini yaxşilaydi va uni iste'mol uçun qulay qiladi.

Şu nuqtai nazardan, Kobb-500 broyler krossining göştini ipak gumbagi bilan oziqlantirişning kimyoviy tarkibga ta'sirini aniqlaş tadqiqotning asosiy maqsadi bölib, bu nafaqat göşt sifatini oşiriş, balki mahalliy şaroitlarda broyler boqiş samaradorligini baholaşga ilmiy asos yaratadi.

Asosiy qisim. Broyler jojalari göştining kimyoviy tarkibini aniqlaşda standart laboratoriya metodlaridan foydalanildi. Namlik va quruq modda miqdori AOAC (1995) usuli böyiça ölçandi: avvalo göşt namunasi quruq vaznda aniqlanib, keyin namlik foizi hisoblab çiqildi. Oqsil miqdori Kjeldahl usuli yordamida aniqlanib, foizlarda ifodalandi. Yoğ miqdori Soxhlet ekstraksiya usuli orqali belgilanib, kul tarkibi esa qoldiqni mufassal tahlil qiliş orqali hisoblandi.

Barça natijalar örtaça ± standart xato şaklida taqdim etildi va statistik tahlilda P<0,05; P<0,01; P<0,001 darajalari böyiça sezilarli farqlar aniqlangan.

1-jadval. Broyler jöjalari göştining kimyoviy tarkibi, (35 kunlik)%

Körsatkiçlar	Guruhlar			
Quruq modda	I-Nazorat -0% (n-5)	II-Tajriba +5% (n-5)	III-Tajriba +10% (n-5)	IV-Tajriba +15% (n-5)
Namlik	76,39±0,16	75,91±0,03*	74,84±0,03***	74,46±0,02***
Quruq modda	23,61±0,02	24,09±0,04***	25,16±0,02***	25,54±0,07***
Oqsil	21,15±0,32	21,76±0,04*	22,91±0,03**	23,37±0,07***
Yoğ	1,51±0,01	1,36±0,03**	1,27±0,02*	1,18±0,01***
Kul	0,95±0,01	0,97±0,03*	0,98±0,02*	0,99±0,01*

IZOH: *P<0,05**P<0,01***P<0,001

Tajriba davomida 35 kunlik broyler jojalari göşti tarkibi örganildi va ipak gumbagi qöşimçasining ta'siri aniqlangan. Natijalar şuni körsatdiki, qöşimça miqdori ortişi bilan göşt tarkibidagi asosiy körsatkiçlar sezilarli tarzda özgaradi.

Namlik nazorat guruhida 76,39±0,16% ni taşkil qilgan bölsa, tajriba guruhlarida kamaygan: +5% qöşimça olgan guruhda 75,91±0,03% (*P<0,05), +10% guruhida 74,84±0,03% (***P<0,001), va +15% guruhida 74,46±0,02% (***P<0,001).

Quruq modda miqdori esa oşgan. Nazorat guruhida 23,61±0,02% bölsa, tajriba guruhlarida mos ravişda +5% qöşimça bilan 24,09±0,04% (***P<0,001), +10% bilan 25,16±0,02% (***P<0,001), va +15% bilan 25,54±0,07% (***P<0,001) ni taşkil qilgan.

Oqsil tarkibi ham ortgan: nazorat guruhida 21,15±0,32%, +5% guruhida 21,76±0,04% (*P<0,05), +10% guruhida 22,91±0,03% (**P<0,01), va +15% guruhida 23,37±0,07% (***P<0,001).

Yoğ miqdori esa pasaygan. Nazorat guruhida 1,51±0,01% bölsa, tajriba guruhlarida +5% qöşimça bilan 1,36±0,03% (**P<0,01), +10% bilan 1,27±0,02% (*P<0,05), va +15% bilan 1,18±0,01% (***P<0,001) ni taşkil qilgan.

Kul tarkibi biroz oşgan: nazorat guruhida 0,95±0,01% bölsa, tajriba guruhlarida +5% qöşimça bilan 0,97±0,03% (*P<0,05), +10% bilan 0,98±0,02% (*P<0,05), va +15% bilan 0,99±0,01% (*P<0,05) ni taşkil qilgan.

Xulosa. Ötkazilgan tadqiqot şuni körsatdiki, Kobb-500 broyler jojalarini rasionga ipak gumbagi qöşiş ularning göştining kimyoviy tarkibiga ijobiy ta'sir qiladi. Rasiondagi qöşimça miqdori ortişi bilan göşt tarkibidagi oqsil va quruq modda miqdori barqaror ravişda oşadi, yoğ miqdori esa kamayadi, kul tarkibi esa biroz köpayadi. Bu körsatkiçlar broyler göştining oziqaviy qiymatini yaxşilaşga xizmat qiladi.

Rasionga 5% ipak gumbagi qöşiş göşt tarkibini optimallaştirişda eng optimal natijani beradi: oqsil va quruq modda tarkibini oşiradi, yoğ miqdorini kamaytiradi va göştning boşqa sifat körsatkiçlariga salbiy ta'sir körsatmaydi.

Natijalar şuni körsatadiki, mahalliy şaroitlarda broylerlarni rasionga 5% ipak gumbagi qöşiş göşt sifatini yaxşilaş va ozuqaviy jihatdan boy mahsulot yetiştirişda samarali vosita hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RUYXATI

1. AOAC. (1995). Official Methods of Analysis, 16th Edition. Association of Official Analytical Çemists, Waşington, D.C.
2. Singh, P., & Kumar, R. (2020). Effect of dietary protein sources on broiler meat quality. Poultry Science Journal, 99(6), 2800–2810.
3. Wang, Y., et al. (2019). Nutritional and functional properties of silkworm pupae in poultry feed. Animal Feed Science and Teçnology, 256, 114234.
4. Zhang, L., & Li, H. (2018). Influence of natural protein supplements on broiler growth and meat composition. Journal of Animal Nutrition, 4(2), 45–53.

https://doi.org/10.66073/ReFocus-Conf/1311100